

Αντί της ταινίας «Φιλομένα»

7/4/2014

Ατίθαση καρδιά (1990)

ΑΤΙΘΑΣΗ ΚΑΡΔΙΑ - WILD AT HEART

Σκηνοθεσία - Σενάριο: Ντέιβιντ Λιντς

Ηθοποιοί: Νίκολας Κέιτζ, Λόρα Ντερν, Ντάιαν Λαντ, Ουίλεμ Νταφόε, Ιζαμπέλα Ροσελίνι, Χάρι Ντιν Στάντον, Κρίστιν Γκλόβερ.

Φωτογραφία: Φρέντερικ Ελμς

Μοντάζ: Ντουέιν Ντάναμ

Μουσική: Άντζελο Μπανταλαμέντι

Χώρα: Η.Π.Α.(Εγχρωμη)

Διάρκεια: 125'

Πρώτη Προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.

Δεύτερη Προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Τρίτη Προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Χρυσός Φοίνικας στον Ντέιβιντ Λιντς στο Φεστιβάλ Κανών 1990
- Βραβείο Φωτογραφίας στον Φρέντερικ Ελμς, Independent Spirit Awards 1991
- Υποψηφιότητες

23 χρόνια μετά, η εκτός ορίων ερωτική ιστορία του φιδοντυμένου θαυμαστή του Πρίσλεϊ Σέιλορ και της εκρηκτικής Λούλα, όχι απλά συγκινεί ακόμη. Επιβάλλει μια νέα ανάγνωση...

Η επιτομή του μοντέρνου σινεμά στη μορφή ενός παραισθησιογόνου εφιάλτη που από μέσα του αναδύεται μια ερωτική ιστορία φτιαγμένη για να σου ραγίσει για πάντα την καρδιά. Σε επανέκδοση με νέες κόπιες.

Έχοντας σκοτώσει έναν κακοποιό ο οποίος αποπειράθηκε να τον δολοφονήσει, ο Σέιλορ βγαίνει από τη φυλακή και φεύγει με την αγαπημένη του Λούλα για την Καλιφόρνια. Η μητέρα της τελευταίας όμως έχει ορκιστεί να τους σταματήσει με κάθε τρόπο.

Road movie, γκανγκστερική περιπέτεια, φιλμ νουάρ, ρομαντική ερωτική ιστορία, η «Ατίθαση Καρδιά» είναι όλα μαζί και κάτι παραπάνω από το άθροισμά τους, ένα από τα συναρπαστικότερα κινηματογραφικά ταξίδια στη σκοτεινή πλευρά του αμερικανικού ονείρου. Το απόλυτα μοντέρνο σινε-παραμύθι βραβεύτηκε με Χρυσό Φοίνικα στο Φεστιβάλ Κανών.

Αλλόκοτο road movie, βγαλμένο κατευθείαν από τους δαιδαλώδεις διαδρόμους του εγκεφάλου του Ντέιβιντ Λιντς. Ένας αποφυλακισμένος συνάπτει ερωτική σχέση με μια κοπέλα, αλλά καταδιώκεται από τη διαταραγμένη μητέρα της –και είναι φύσει αδύνατο ένα συνοπτικό κριτικό σημείωμα να αποδώσει την υποβλητικότητα αυτής της ανάμειξης βίας και παραμυθένιου ρομαντισμού. Χρυσός Φοίνικας στο Φεστιβάλ Καννών του 1990.

Το 1990, έχοντας μόλις ολοκληρώσει τον πιλότο του «Twin Peaks», ο Ντέιβιντ Λιντς διασκεύασε το μυθιστόρημα του Μπάρι Γκίφορντ και σκηνοθέτησε το πιο αλλόκοτο και βαθειά ρομαντικό road movie, την ιερή ιστορία του Σέιλορ και της Λούλα και του έρωτά τους που πρέπει να υπερπηδήσει κάθε λογής εμπόδια. Η ταινία κέρδισε τον Χρυσό Φοίνικα στις Κάννες κι η Νταϊάν Λαντ στο ρόλο της μητέρας της Λούλα (και μητέρα της Λόρα Ντερν, άλλωστε), ήταν υποψήφια για Οσκαρ β' γυναικείου ρόλου. Η ταινία ξεκίνησε ως εμπορική αποτυχία την καριέρα της, πολεμήθηκε και λατρεύτηκε από την κριτική, αλλά περνώντας τα χρόνια παρέμεινε αξεπέραστη στη μνήμη του κοινού, μια απολαυστική νουάρ «ρομαντική κομεντί», όσο φωτεινή και αθώα μπορεί να γίνει από τα χέρια του Ντέιβιντ Λιντς. Στη σκηνή του φινάλε της ταινίας, ο Σέιλορ, φορώντας το σακάκι που «συμβολίζει την ατομικότητά του και την πίστη του στην προσωπική ελευθερία» και η Λούλα ζουν το δικό τους happy end, τραγουδώντας, φυσικά, Ελβις. Χρόνια πολλά και... we love you tender!

Flix.gr

Ο Σέιλορ Ρίπλεϊ πιο φτωχός και από τα λάχανα, ένα τρελαμένο απο τις ορμόνες του αγόρι που έκανε σποραδικά δουλειές του ποδαριού, καμμιά φορά παράνομες μόλις εξέτισε 22 μήνες φυλακή για ένα φρικαλέο φόνο. Σκότωσε με τα ίδια του τα χέρια έναν άνανδρο φονιά που του επιτέθηκε με μαχαίρι μέσα σε ένα θέατρο. Η αγαπημένη του Λούλα ένα κορίτσι πιο καυτό κι από την ασφάλτο της Τζόρτζια, όλο αυτό το διάστημα, τον περίμενε υπομονετικά. Αποφασισμένη για όλα. Έτοιμη να τον ακολουθήσει ακόμη και στην Κόλαση. Ανασφαλής και ψυχωτική, μεγαλωμένη σε ένα κλίμα τρόμου μια και όταν ήταν μικρή είδε τον πατέρα της να χάνει τη ζωή του σε ένα παρανάλωμα πυρός που κατέστρεψε μέσα σε λίγα λεπτά το σπίτι τους, προσκολλάται απόλυτα σε εκείνον. Προσπαθώντας απεγνωσμένα να ξεφύγει από την καταπίεση μιας αυταρχικής, εμμονικής μητέρας. Της αχόρταγης Μαριέτας που όταν βάλει στο μάτι κάτι το διεκδικεί με απόλυτο τρόπο! Θεωρώντας την Λούλα κτήμα της και επιθυμώντας σαν τρελή τον αδιάφορο για εκείνη Σέιλορ στέλνει στο κατόπι τους δυο πληρωμένους φονιάδες προκειμένου να τιμωρήσουν παραδειγματικά τον ανεπιθύμητο «γαμπρό» και επικίνδυνο μάρτυρα ενός ειδεχθούς εγκλήματος. Αλλά ο Σέιλορ κάθε άλλο παρά εύκολος αντίπαλος είναι. Ειδικά τώρα που ο τρελός του έρωτας για την Λούλα τον καθιστά πιο απρόβλεπτο από ποτέ. Πιο επικίνδυνο κι από δηλητηριώδη κόμπρα.

Το σινεμά είναι μια μοναδική τέχνη. Η ίδια ταινία σημαδεύει με ανεξάρτητο τρόπο με διαφορετική

σφραγίδα τον κάθε θεατή. Έχει μεγάλη σημασία το πού την βλέπεις, με ποιόν είσαι, ποιά είναι η ιδιαίτερη συναισθηματική κατάσταση της στιγμής. Η επαφή μου με την συγκεκριμένη ήταν μαγική. Δεκέμβριος του 1990. Σε μια μεγάλη αμφιθεατρική σάλα, από τις 25 αίθουσες που διέθετε συνολικά το ολοκαίνουριο θεόρατο multiplex των Βρυξελλών Kinepolis. Μαγεμένα τα μάτια μας από κάτι που δεν είχαμε ξαναδεί –η Αθήνα απέκτησε το πρώτο της multiplex δέκα χρόνια αργότερα- ήταν έτοιμα να δεχτούν τα πάντα. Ακόμη και την ακραία βία που απέπνεε αυτή η **αριστουργηματικά φλογερή ταινία** του ιδιοφυούς Κυρίου Λυντς. Οι διεσταλμένες από θαυμασμό κόρες τους άνοιξαν ακόμη περισσότερο με το ξεκίνημα της ταινίας. Ο εκκωφαντικά ενισχυμένος από τα dolby ήχος ενός σπύρτου που άναβε ακουγόταν απειλητικός, εφιαλτικός απόκοσμος. Κι αμέσως μετά η πυρκαϊά ξεκινούσε να κατακαίει την οθόνη με τα πρώτα καρτέ του «Sailor et Lula». Αυτός ήταν ο τίτλος του Wild at Heart στις γαλλόφωνες χώρες. Ο Ντέιβιντ Λυντς δεν φημίζεται καθόλου για τις ισορροπημένες του ιστορίες. Εδώ όμως, στην βραβευμένη στις Κάννες με τον Χρυσό Φοίνικα ταινία του, ξεφεύγει τελείως. Παρακμιακοί ήρωες με σαθρή ηθική υπόσταση και παράξενα ονόματα, ψυχροί δολοφόνοι, κορίτσια που πεθαίνουν αβοήτητα στην άκρη του δρόμου, άνθρωποι που σπαράσσονται από αβυσσαλλέα πάθη μπλέκονται σε μια χαώδη ιστορία που πηγαίνοντάς σε μπρος πίσω, με αλλεπάλληλα flash back και οργιώδη κινηματογράφηση σε παρασύρει σε μια χωρίς τέλος κατάβαση στην Κόλαση των ηρώων του.

Μεθυστική η ερμηνεία της Νταϊάν Λαντ, μητέρας και στην πραγματικότητα της Λόρα Ντερν. Ανατριχιαστικός ο Μπόμπι Περού του Νταφόνε, απόμακρη απειλητική η Ιζαμπέλ Ροσελίνι, ακραία γοητευτικοί οι πρωταγωνιστές Κέιτζ και Ντερν. Ένα τρομαχτικό αριστούργημα που εισχωρεί σαν δραστικό δηλητήριο στις φλέβες και **παράλυνε το νου του ανυποψίαστου και αθώου θεατή.**

Νίκος Κουλαυτάκης

Υπάρχουν σκηνοθέτες των οποίων το χαρακτηριστικό στίγμα όχι απλά αποτυπώνεται, αλλά διαπερνά τις εικόνες, απορροφώντας τις σε έναν κόσμο αποκλειστικά πλασμένο γι αυτές. Σε έναν κόσμο όπου μόνο εκεί μπορούν να αποκτήσουν νόημα και υπόσταση, εκτός του οποίου θα φάνταζαν μικρές, ασήμαντες μα κυρίως, χωρίς νόημα, κενές. Όλη η φιλομορφία του David Lynch είναι διαποτισμένη από αυτή την ιδιότυπη αισθητική. Μορφές και συνοχή υποβιβάζονται σε δευτερεύουσα μοίρα, ανατρέποντας τη λογική ολόκληρης της κινηματογραφικής φιλοσοφίας. Αρχής γενομένης με το αινιγματικά εγκεφαλικό Eraserhead, το υπόκωφα αισθησιακό Blue Velvet και το αιφνιδιαστικά ονειρικό Lost Highway- Χαμένη Λεωφόρος,, το σύμπαν του Lynch διαβρώνεται από εικονικές πραγματικότητες που ωστόσο δεν μπορούν να εννοηθούν στη στεία πραγματικότητα, μα μόνο σε επίπεδο ουτοπικό, ίσως και παραισθησιακό. Σε αυτό δεν υπάρχουν απορίες, δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει τρόπος. Ο χρόνος αδρανοποιείται ως έννοια, συχνά μαζί του και ο τόπος, και τότε η εισαγωγή στην παράδοση ονειροχώρα του Lynch αρχίζει να αποκτά το πραγματικό της νόημα: Αυτό του ίδιου του σινεμά, που δεν υφίσταται μόνο ως μια προεκτατική της ζωής λογική, αλλά περισσότερο ως ένα σύμπαν εικόνων που υπερβαίνει τη ζωή, υπερβαίνει το συμβατό, υπερβαίνει του χειροπιαστού. Αυτός εξάλλου δεν είναι και ο λόγος ύπαρξης του κινηματογράφου; Αυτές δεν είναι οι αιτίες που το διαχωρίζουν από το θέατρο;

Έτσι και η **Ατίθαση Καρδιά** τολμά να ακολουθήσει τη δική της λογική. Μία που είναι πιο γήινη από άλλες που υιοθέτησε ο Lynch σε προηγούμενα έργα του, μα εξίσου ανατρεπτική, παράλογα αντισυμβατική, ιδιόμορφη ασταθής. Ακολουθώντας μια νοηματική γραμμή που ξεκίνησε ο ίδιος μέσω της τηλεοπτικής σειράς **Twin Peaks**, ο Lynch προσγειώνει τους ήρωές του Sailor (Nicolas Cage) και Lula (Laura Dern) σε ένα road movie περιλουσμένο με την οσμή της φλόγας, οργωμένο από εικόνες γραφικής βίας, μολυσμένο με ανίερο χιούμορ. Στο πρώτο μισό αφήνει τις ιδέες του αχαλίνωτες να γεμίσουν το πανί με ρυθμούς εκστατικούς, για να ξαποστάσει στη συνέχεια στην ασφάλεια του τόσο γνώριμou του μυστηρίου. Η φωτιά, που αναλαμβάνει το ρόλο του παρασκηνιακού πρωταγωνιστή φέρνοντας στο νου τον υπότιτλο Fire walk with me του κινηματογραφικού **Twin Peaks**, μοιάζει να μας καλεί σε μια αποδοχή του κακού. Και αυτό επειδή είναι δεδομένο και πάντοτε παρών και το μόνο που αναζητά είναι η αναγνώρισή του ως δύναμη απελευθερωτική, συχνά εξαγνιστική, αν επιτρέψεις στη συνείδησή σου να παρακάμψει τους φραγμούς των ηθικών αξιών και να το παρατηρήσει μέσα από ένα διαφορετικό πρίσμα. Ο Lynch το εξαγνίζει παίζοντας μαζί του, διακωμωδώντας το με τρόπο που ελάχιστοι έχουν αποτολμήσει να πράξουν στην οθόνη. Και δεν μένει μόνο εκεί. Δανειζόμενος στοιχεία από τον **Μάγο του Οζ**, προσεγγίζοντας άλλοτε το μελόδραμα, άλλοτε την αυτοπαρωδία και άλλοτε το θρίλερ, μορφοποιεί μια κινηματογραφική ζύμη πρωτοποριακή όχι μόνο για τα κινηματογραφικά χρονικά, αλλά και για την ίδια του τη φιλομορφία,

για την οποία πρέπει να είναι κανείς κατάλληλα προετοιμασμένος και κυρίως **ανοικτός** για να γευτεί. Και σίγουρα η γεύση αυτή είναι περίεργη, μα άκρως εθιστική.
Cine.gr

Ο Σέιλορ Ρίπλεϊ ερωτεύεται την Λούλα Πέις Φόρτουν, κόρη μίας πλούσιας πλην παρανοϊκής πρώην καλλονής με το όνομα Μαριέττα. Οι δυο τους αναγκάζονται να ζήσουν χωριστά όταν ο Σέιλορ μπαίνει φυλακή για τον βάνουσο φόνο ενός κακοποιού που η Μαριέττα είχε προσλάβει για να τον σκοτώσει. Αφού αφήνεται ελεύθερος, ο Σέιλορ και η Λούλα αποφασίζουν να το σκάσουν στην Καλιφόρνια. Σύντομα όμως, η Μαριέττα θα αναζητήσει να πάρει εκδίκηση, κι έτσι η περιπλάνηση των δύο νέων στον Αμερικανικό Νότο θα εξελιχθεί σε καταδίωξη από αστυνομία, εγκληματίες, πληρωμένους δολοφόνους...

«This whole world is weird on top and wild at heart.»

Οποιος πιστεύει πως το **μεγαλείο της «Ατίθαςης Καρδιάς»** κρύβεται στον τρόπο με τον οποίο ο Ντέιβιντ Λιντς αποδομεί ένα κλασικό μελόδραμα για να το μετατρέψει σε ένα ξέφρενο σινεφίλ roller coaster εκκεντρικοτήτων που όλες μαζί συνθέτουν έναν από τους πιο ιδιοφυείς αμερικάνικους εφιάλτες που κινηματογραφήθηκαν ποτέ, δεν ένιωσε ποτέ το γυμνό κορμί του να καίγεται πάνω στη φλόγα που καίει στα σωθικά αυτού του **μεγαλειώδους love story**.

Πριν, πάνω και πέρα από οτιδήποτε, η **«Ατίθαςη Καρδιά» είναι η ιστορία ενός μεγάλου έρωτα** ανάμεσα σε δύο απόγονους όλων των κυνηγημένων ζευγαριών της ιστορίας του κινηματογράφου (από το «Sunrise» του Μουρνάου μέχρι το «They Live By Night» του Νίκολας Ρέι και το «Μπόνι και Κλάιντ» του Άρθουρ Πεν) και μαζί αυτού του απαίσιου κόσμου.

Ο Σέιλορ και η Λούλα θέλουν μόνο να κάνουν έρωτα, θέλουν μόνο να χορεύουν rock 'n' roll, θέλουν να σβήσουν από τη μνήμη τους όσα τους χάραξαν με λάμες βιαιότητας την εφηβική τους ηλικία και θέλουν να είναι ελεύθεροι. Με κάθε κόστος. Με κάθε θυσία.

Το ταξίδι τους οφείλει αναπόφευκτα την εκκίνησή του στο «Μάγο του Οζ», μόνο που ο δικός τους «yellow brick road» είναι σκεπασμένος από τα λάδια που χάνει ένα vintage convertible που τρέχει στην ατέλειωτη λεωφόρο μιας τρελαμένης Αμερικής. Μιας χώρας που έχει πάψει πια από καιρό να πιστεύει στα παραμύθια με happy end, ανταλλάσσοντας και το παραμικρό ίχνος αθωότητας με την παραισθησιογόνα διαστροφή ενός εφιάλτη που βλέπεις μόνο όταν είσαι ξύπνιος.

Κάθε φορά που δεν είναι ο ένας κολημμένος πάνω στον άλλον, παραδομένοι στην απόλυτη ευτυχία, ο Σέιλορ και η Λούλα έρχονται αντιμέτωποι με την πραγματικότητα που βρίσκει πάντα χαραμάδες για να εισβάλλει στο «παραμύθι» τους, κάθε φορά με τη μορφή ενός αμειλικτου τέρατος, έτοιμου να τους κατασπαράξει και να τους χωρίσει για πάντα.

Όλοι οι ήρωες της «Ατίθαςης Καρδιάς», εκτός από τον Σέιλορ και τη Λούλα, είναι φτιαγμένοι από τα απομεινάρια μιας goth μυθολογίας που τρέχει με ιλιγγιώδη ταχύτητα πάνω στο μείγμα που απομένει αν ανακατέψεις το νουάρ με την pulp λογοτεχνία και το αμερικάνικο μελόδραμα των 50s με τα κόμικς, όλα πάνω σε έναν καμβά που κάνει το «στα άκρα» να μοιάζει με ευφημισμός και το freak show όχι αρκετό για να περιγράψει τη φρίκη.

Σαν να σκηνοθετεί περισσότερο ένα jukebox που κάθε του δίσκος μοιάζει με μια «καμμένη» αναφορά στην ποπ κουλτούρα, ο Λιντς τοποθετεί τους δύο εραστές στο κέντρο ενός εκρηκτικού playlist που ξεπερνά την παρωδία, τη σινεφίλ αναφορά, την όποια modernité για να αποτελέσει τελικά μια πολύτιμη διακήρυξη (κινηματογραφικής) ελευθερίας, τόσο επιτηδευμένη που μοιάζει με άγριο ρεαλισμό και τόσο αληθινή που μοιάζει εντελώς ψεύτικη.

Κάπου ανάμεσα στην εκκωφαντική παραδοξότητα ενός σύμπαντος που γεννά μικρούς εφιάλτες μέσα από έναν μεγαλύτερο σε αέναους κύκλους και μιας ερωτικής ιστορίας που δεν μπορεί παρά να σου ραγίσει για πάντα την καρδιά, ο Λιντς υπογράφει ένα υστερόγραφο στο τέλος του αμερικανικού ονείρου, σώζοντας μέσα από την ολοκληρωτική φρίκη μόνο τους εραστές του.

Οχι μόνο επειδή η «Ατίθαση Καρδιά» είναι στον πυρήνα της μια βαθιά ρομαντική – με όλη τη σημασία της έννοιας - ταινία, ούτε γιατί το «Love me Tender» δεν ακούστηκε ποτέ πιο σπαρακτικό στην ιστορία του 20ου αιώνα, αλλά γιατί μόνο όποιος ερωτεύτηκε στη ζωή του τόσο πολύ όσο ο Σέιλορ και η Λούλα μπορεί να καταλάβει σε τι εφιάλτη πρέπει να ζήσεις προκειμένου να κάνεις το όνειρο να βγει αληθινό.

Ακόμη και αν την κρίσιμη στιγμή χρειάζεται πάντα μια νεράιδα για να σου υπενθυμίσει πως ό,τι κι αν συμβεί, δεν **πρέπει ποτέ και για κανένα λόγο να εγκαταλείψεις την αγάπη.**

Μανώλης Κρανάκης

David Lynch

Γεννήθηκε το 1946 στη Missoula, Montana, ΗΠΑ..

Φιλμογραφία (επιλεκτική): 2009 [42 One Dream Rush](#), 2007 [Chacun son cinéma ou Ce petit coup au cœur quand la lumière s'éteint et que le film commence](#) (segment "Absurda", special version), 2006 [Inland Empire](#), 2002 [Rabbits](#), 2002 [DumbLand](#) (TV Mini-Series short), 2001 [Eraserhead Stories](#) (Video documentary), 2001 [Mulholland Dr.](#), 1999 [The Straight Story](#), 1999 [Mulholland Dr.](#) (TV Movie), 1997 [Lost Highway](#), 1995 [Lumière et compagnie](#) (Documentary) (segment "Premonition Following An Evil Deed"), 1993 [The King of Ads](#) (Documentary), 1993 [Hotel Room](#) (TV Mini-Series) (2 episodes), - [Tricks](#) (1993), - [Blackout](#) (1993), 1992 [On the Air](#) (TV Series) (1 episode), - [The Lester Guy Show](#) (1992), 1992 [Twin Peaks: Fire Walk with Me](#), 1990-1991 [Twin Peaks](#) (TV Series) (6 episodes), 1990 [Industrial Symphony No. 1: The Dream of the Brokenhearted](#) (TV Movie), 1990 [American Chronicles](#) (TV Series documentary), 1990 [Wild at Heart](#), 1988 [Les Français vus par](#) (TV Mini-Series documentary) (1 episode), - [The Cowboy and the Frenchman](#) (1988), 1986 [Blue Velvet](#), 1984 [Dune](#), 1980 [Ο Άνθρωπος Ελέφαντας](#), 1977 [Eraserhead](#), 1966 [Six Figures Getting Si](#)